

O'QUV ADABIYOTINING NASHR RUXSATNOMASI

*Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy
Universiteti Kengashining*

*2023yil " 31 " may dagi " 10 "-sonli
qaroriga asosan*

S.Sidikov, S.Q.Mahammadiyev, Z.Z.Abdushukurova,

(muallifning familyasi, ismi-sharifi)

O.X.Ergasheva

70530700-Eksperimental agrokimyo ning

(ta'lim yo'nalishi (mutaxassisligi))

talabalari uchun tavsiya etilgan

Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish nomli

o'quv qo'llanma ga

(o'quv adabiyotining nomi va turi: darslik, o'quv qo'llanma)

*O'zbekiston Respublikasi Prezident Administratsiyasi
huzuridagi OAKA tomonidan litsenziya berilgan
nashriyotlarda nashr qilishga ruxsat beriladi.*

Rektor *I. Madjidov*

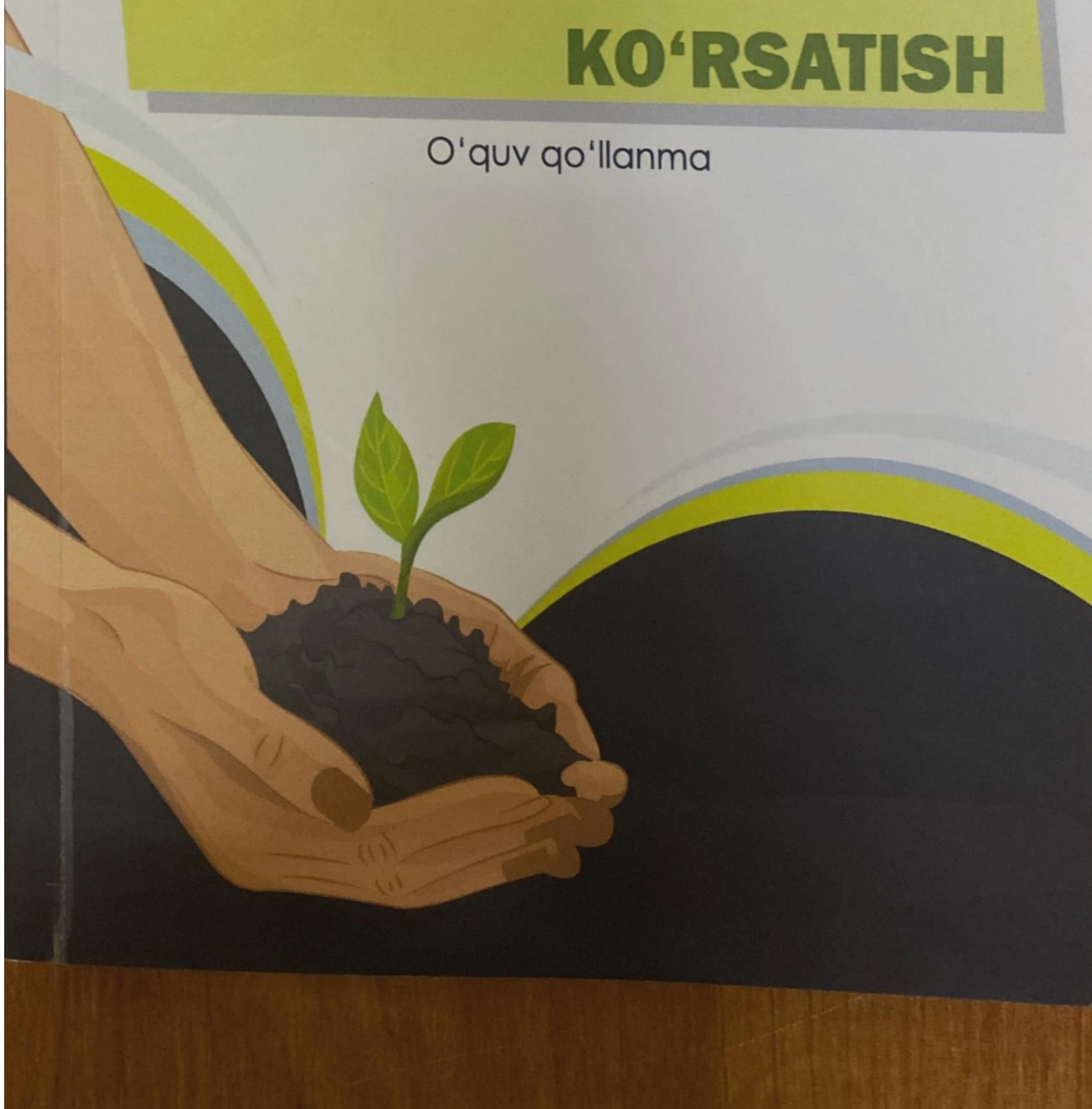
Ro'yxatga olish raqami

118

**S.SIDIQOV, S.Q.MAHAMMADIYEV,
Z.Z.ABDUSHUKUROVA, O.X.ERGASHEVA**

AGROKIMYOVIIY XIZMAT KO'RSATISH

O'quv qo'llanma

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI
O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI**

**S.SIDIQOV, S.Q.MAHAMMADIYEV,
Z.Z.ABDUSHUKUROVA, O.X.ERGASHEVA**

AGROKIMYOVIY XIZMAT KO'RSATISH

O'quv qo'llanma

*O'zbekiston Milliy Universiteti kengashi «70530702-Eksperimental agrokimyo»
mutaxassisligi bo'yicha o'qiydigan talabalari uchun
o'quv qo'llanma sifatida ruxsat etgan*

Toshkent-2023

UDK 631.8(075.8)

KBK 40.4ya73

A 28

Sidiqov S., Mahammadiyev S.Q., Abdushukurova Z.Z., Ergasheva O.X.,
Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish [Matn] : o'quv qo'llanma / S. Sidiqov, S.Q.
Mahammadiyev, Z.Z. Abdushukurova, O.X. Ergasheva,.-Toshkent: Umid design, 2023.-160 b.

O'quv qo'llanmada "Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish" ni fan sifatidagi maqsad va vazifalari; agrokimyoviy xizmat ko'rsatishning fan sifatidagi nazariy asoslari, maqsadi va vazifalari hamda uning strukturasi, o'g'itlarni tashish, saqlash va tupoqqa solish texnologiyalarini takomillashtirish, qishloq xo'jaligida o'g'itlardan ilmiy asoslangan holda foydalanish, agrokimyoviy xizmat ko'rsatishda ekologik muammolar, qishloq xo'jaligida agrokimyoviy xizmat ko'rsatishning istiqbollari bayon etilgan.

O'quv qo'llanma magistrlar tayyorlashning 70530702-Eksperimental agrokimyoyo mutaxassisligida tahsil olayotgan talabalariga mo'ljallangan.

В учебном пособии описаны теоретические основы предмета «Агрохимическое обслуживание», цели и задачи агрохимической службы как науки и ее структура, совершенствование технологий транспортировки, хранения и применения удобрений, научно обоснованное использование удобрений в сельском хозяйстве, экологические проблемы в агрохимической службе, перспективы агрохимической службы в сельском хозяйстве.

Учебное пособие предназначено для подготовки магистров по специальности 70530702-Экспериментальная агрохимия.

The textbook describes the theoretical foundations of the subject "Agrochemical service", the goals and objectives of the agrochemical service as a science and its structure, the improvement of technologies for transporting, storing and applying fertilizers, the scientifically based use of fertilizers in agriculture, environmental problems in the agrochemical service, the prospects for the agrochemical service in agriculture.

The textbook is intended for the preparation of masters in the specialty 70530702-Experimental Agrochemistry.

Taqrizchilar:

Yu.Kenjayev – qishloq xo'jaligi fanlari doktori, dotsent, Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti Tuproqshunoslik kafedrasida professor v.b.

X.Nuriddinova – qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha falsafa doktori, Tuproqshunoslik va agrokimyoviy tadqiqotlar instituti, bo'lim boshlig'i.

ISBN 978-9943-8955-8-4

© "Umid Design" nashriyoti,
Toshkent, 2023 y.

KIRISH

Qishloq xo'jalik ekinlarining hosildorligini ko'tarishga erishishning birinchi va eng asosiy sharti-tuproq xossalarini yildan-yilga yaxshilab, unumdorligini oshirib borishdir. Tuproqning ekologik va meliorativ holati yomonlashgan bo'lsa, hech qanday agrotexnika usuli kerakli samarani bermaydi. Shunday ekan, tarixiy dalillar ko'rsatganidek, dehqonchilikning, ya'ni agrotexnika usullarining asosiy yo'nalishi birinchi navbatda tuproq holatini yaxshilashga, unumdorligini oshirishga qaratilgan bo'lishi lozim. Tuproq unumdorligi oshgan sari o'simliklar hosili o'z-o'zidan ortib boradi.

Demak, tuproqlarning eng avvalo meliorativ va ekologik holatini yaxshilash zarur. Undan keyin ularga har yili, albatta, ma'lum miqdorda organik o'g'it berib borish kerak. Shu bilan bir paytda organik o'g'it tayyorlashni yildan-yilga ko'paytirish muammosini yechish lozim.

"Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish"ni respublikamiz qishloq xo'jalik ekinlarining hosildorligi va tuproq unumdorligini oshirish, hamda kimyoviy vositalar va mineral o'g'itlardan samarali foydalanishdagi ahamiyati. "Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish"ning tarixiy rivojlanishi. "Agrokimyo xizmat ko'rsatish" maxsus kursini o'qitishdan maqsad talabalarga "Agrokimyo xizmat ko'rsatish" fanining mustaqil fan sifatidagi nazariy asoslari hamda uning strukturasi doir bilim berishdan iborat. Talabalar "Agrokimyo xizmat ko'rsatish" fanining nazariy asoslari haqida asosiy bilimga ega bo'lishlari kerak. "Agrokimyo xizmat ko'rsatish" fanidan asosiy bilimga ega bo'lish uchun talabalar agrokimyo, tuproqshunoslik, o'simlikshunoslik, melioratsiya, ekologiya, iqtisod, EHM kabi fundamental predmetlarning zamonaviy nazariy yutuqlaridan xabardor bo'lishlari hamda ularning asosiy jihatlari, qoida va qonuniyatlarini mukammal bilishlari kerak. "Agrokimyo xizmat ko'rsatish" fanini o'qitishda audio-video materiallar, kinofilmlar, slaydlar hamda kompyuter texnikasidan keng foydalaniladi. Talabalar bilimi reyting tizimiga oid talabalar asosida bajariladi. "Agrokimyo xizmat ko'rsatish" fanini o'qitish ma'ruza, amaliy, seminar mashg'ulotlari hamda mustaqil ta'lim shakllaridan foydalanib, amalga oshiriladi.

KIRISH

Qishloq xo'jalik ekinlarining hosildorligini ko'tarishga erishishning birinchi va eng asosiy sharti-tuproq xossalarini yildan-yilga yaxshilab, unumdorligini oshirib borishdir. Tuproqning ekologik va meliorativ holati yomonlashgan bo'lsa, hech qanday agrotexnika usuli kerakli samarani bermaydi. Shunday ekan, tarixiy dalillar ko'rsatganidek, dehqonchilikning, ya'ni agrotexnika usullarining asosiy yo'nalishi birinchi navbatda tuproq holatini yaxshilashga, unumdorligini oshirishga qaratilgan bo'lishi lozim. Tuproq unumdorligi oshgan sari o'simliklar hosili o'z-o'zidan ortib boradi.

Demak, tuproqlarning eng avvalo meliorativ va ekologik holatini yaxshilash zarur. Undan keyin ularga har yili, albatta, ma'lum miqdorda organik o'g'it berib borish kerak. Shu bilan bir paytda organik o'g'it tayyorlashni yildan-yilga ko'paytirish muammosini yechish lozim.

"Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish"ni respublikamiz qishloq xo'jalik ekinlarining hosildorligi va tuproq unumdorligini oshirish, hamda kimyoviy vositalar va mineral o'g'itlardan samarali foydalanishdagi ahamiyati. "Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish"ning tarixiy rivojlanishi. "Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish" maxsus kursini o'qitishdan maqsad talabalarga "Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish" fanining mustaqil fan sifatidagi nazariy asoslari hamda uning strukturasi doir bilim berishdan iborat. Talabalar "Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish" fanining nazariy asoslari haqida asosiy bilimga ega bo'lishlari kerak. "Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish" fanidan asosiy bilimga ega bo'lish uchun talabalar agrokimyoviy, tuproqshunoslik, o'simlikshunoslik, melioratsiya, ekologiya, iqtisod, EHM kabi fundamental predmetlarning zamonaviy nazariy yutuqlaridan xabardor bo'lishlari hamda ularning asosiy jihatlari, qoida va qonuniyatlarini mukammal bilishlari kerak. "Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish" fanini o'qitishda audio-video materiallar, kinofilmlar, slaydlar hamda kompyuter texnikasidan keng foydalaniladi. Talabalar bilimi reyting tizimiga oid talabalar asosida bajariladi. "Agrokimyoviy xizmat ko'rsatish" fanini o'qitish ma'ruza, amaliy, seminar mashg'ulotlari hamda mustaqil ta'lim shakllaridan foydalanib, amalga oshiriladi.